

kr. eller i nogle tilfælde endda mere end 1 mio. kr.

Jeg taler ikke om, at der skal gives flere penge eller noget andet. Jeg spørger: Kunne vi dog ikke undersøge virkningerne af den måde, vi finansierer kommunerne på? Undersøge dem for alvor, så vi kender konsekvensen af dem og ved, hvordan de virker, inden vi begynder at tage en diskussion om, hvem der er skyld i hvad, og hvor sorteper skal placeres?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 38 af Ole M. Nielsen (KRF), Karen J. Klint (S), Jens Vibjerg (V), Knud Erik Kirkegaard (KF), Kristen Touborg (SF), Mogens Andreassen (DF), Ebbe Kalnæs (CD), Anders Samuelsen (RV), Jette Gottlieb (EL) og Thorkild B. Fransgaard (FP) (se foran) vedtoges enstemmigt med 112 stemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.01

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til socialministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om sikringen af den nødvendige pleje for de ældre, svage og handicappede, der har behov herfor, herunder hvordan regeringen vil sikre, at kommunerne opfylder deres forpligtelse til at stille den nødvendige pleje til rådighed for de pågældende?«

Af Inge Refshauge (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Birthe Skaarup (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Forespørgslen anmeldt 27/11 98. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/12 98).

Begrundelse

Inge Refshauge (DF):

Dansk Folkeparti har stillet denne forespørgsel til socialministeren, fordi vi reelt mener, at tingene ude i kommunerne, f.eks. omkring hjemmehjælpen, ikke fungerer optimalt.

I Dansk Folkeparti vil vi meget gerne, at året 1998 er det sidste år, hvor vi kan se de store avisoverskrifter om den dårlige hjemmehjælp. Vi mener også, at debatten omkring hjemmehjælpen skal foregå her i Folketingssalen og ikke i aviserne, som ofte gengiver et noget unuanceret billede af de faktiske forhold.

Vi skal ikke glemme, at det er kommunerne, der får tingene til at fungere fint omkring hjemmehjælpen, men der er også kommuner, der er gået for langt i deres nedskæringspolitik, så langt, at det må stoppes nu.

Især i de større byer er det rivende galt. Mange ældre mennesker er ikke i stand til at forlade deres lejlighed uden hjælp. De kommer ikke ud, fordi hjemmehjælpen ikke har tid til slige ting. Det er ikke rimeligt, at ældre medborgere, der ikke mere fungerer optimalt i hverdagen, skal ligge på knæ for at bede om den hjælp, de har behov for.

I Dansk Folkeparti så vi meget gerne, at man fik en omsorgsgaranti, en garanti på den hjælp, der reelt er behov for, og som det absolut mindste krav må kommunerne følge loven. Det er ikke rimeligt, at den ene kommune efter den anden skal anmeldes for at forsømme sine pligter over for borgerne, der har behov for hjælp.

Vi må henstille til socialministeren, at kommunerne bliver pålagt at give den hjælp, såvel personlig pleje som praktisk hjælp, der er behov

for. Og så vil vi gerne henstille til ministeren, at ministeren gør kommunerne klart, at lige meget, hvor man bor i landet, skal hjælpen gives efter ens retningslinjer, hvad enten man bor ude i den syvende klitrække, eller man bor i midtbyen i København.

Jeg håber, det her bliver en god debat, og jeg håber, at mange af partierne vil slutte op omkring det.

Besvarelse

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det er jo ikke uden grund, at vi her i Folketinget et par gange inden for de senere par måneder har diskuteret spørgsmålet om hjemmehjælpen, fordi det er nogle meget bemærkelsesværdige omlægninger, der er foretaget i et vist antal kommuner. Det er jo bestemt ikke kommunerne som helhed, der har foretaget de omlægninger, men i virkeligheden et mindre antal kommuner.

Jeg vil gerne starte med at understrege, at vi i virkeligheden befinder os i en helt ny situation, når vi snakker om hjemmehjælpen og hvordan vi sikrer, at hjemmehjælpen fungerer ordentligt og i overensstemmelse med den lov, vi har vedtaget her i Folketinget.

Når vi er i en helt ny situation, hænger det sammen med, at vi har fået gennemført, også her i Folketinget, mulighed for at anke hjemmehjælpen. Det lyder måske ikke af så meget, men i virkeligheden er det et meget grundlæggende nyt skridt, fordi vi jo har en lovgivning, som indeholder relativt generelle retningslinjer, og hvis vi så ikke samtidig har en ankeinstans til at konkretisere, hvad der ligger bag de retningslinjer, ja, så er det jo en situation, hvor borgerne er langt mere overladt til kommunernes fri fortolkning, end de er det i dag.

Udgangspunktet for mig og for regeringen, når vi snakker om hjemmehjælp og i det hele taget pleje til ældre, svage og handicappede, er det kommunale selvstyre, og jeg kan ikke forestille mig, at det kan gøres meget bedre, hvis man lavede centrale retningslinjer. Det var jo netop, fordi opgaverne bliver løst bedst muligt tæt på borgerne, at man overgik til det lokale selvstyre. Så udgangspunktet er, at der er det kommunale selvstyre.

Så kan man så sige: Jamen hvad så, hvis der er kommuner, der ikke forvalter selvstyret på en fornuftig måde i overensstemmelse med de

love, der er vedtaget her i landet? Så vil jeg for det første sige, som jeg også nævnte i indledningen, at det er jo i virkeligheden ganske få kommuner, vi taler om i denne her aktuelle situation. Det fremgår også af den seneste undersøgelse, som Kommunernes Landsforening har lavet, af, hvordan det ser ud på hjemmehjælpsområdet i hele landet, og hvor det jo fremgår, som jeg også tror, at de fleste af os ved fra selvsyn og på anden vis, at i langt de fleste kommuner fungerer hjælpen til de dårligt stillede faktisk godt.

Det andet, jeg også lige synes, der skal nævnes, er, at de kommuner, der har lavet nogle meget markante nedskæringer, faktisk har gjort det med henvisning til et ønske om at give de meget svagtstillede ældre en bedre pleje, altså at flytte nogle midler fra nogle grupper over til andre grupper.

Men når vi så siger: Jamen der er altså et mindre antal kommuner, der har givet anledning til en meget stor debat og bekymring også her i Folketinget; så er det netop, at vi har ankeinstansen, at vi har den mulighed at få afprøvet kommunernes afgørelse, ikke bare for et lokalt klageråd, der ikke har nogen kompetence til at omstøde kommunens beslutninger, men nu altså også for de regionale nævn, der har en mulighed for at omstøde kommunens beslutninger.

Og vi ser faktisk allerede nu tilløb til, at der er begyndt at komme afgørelser, ikke bare i ankenævnene, men også i tilsynsrådene. Det er jo bl.a. sket på baggrund af nogle besvarelser, som vi har givet i Socialministeriet, men der er også kommet en redegørelse fra Indenrigsministeriet, og det er bl.a. det, man nu ude omkring henholder sig til, når man begynder at træffe afgørelser og beder kommunerne om at tage nogle af deres afgørelser op til ny revision.

Så når spørgeren spørger, hvad jeg kan oplyse om sikringen af den nødvendige pleje, vil jeg sige, at så er de besvarelser til tilsynsråd og nævn omkring retningslinjer jo også en vigtig del af en indsats for at få de nævn til at fungere og ad den vej sikre, at loven faktisk bliver overholdt.

Men når det så er sagt, synes jeg, at det er vigtigt at sige: Hvordan arbejder vi så i hverdagen for at sørge for, at den hjælp, der bliver givet, er så ensartet, at den, som forslagsstillerne og også forespørgeren selv pegede på, gives efter de samme retningslinjer, hvad enten det sker i den yderste klitrække eller i en storby.

Anken er stadig væk, jeg havde nær sagt den gode, gammeldags vej til at sikre ensartede retningslinjer over hele landet. Vi har jo i sidste instans Ankestyrelsen, der træffer landsafgørelser. Men derudover har vi jo et godt samarbejde med kommunerne om, hvordan vi får de her ting til at fungere bedre. Hvordan sikrer vi, at der er nogle retningslinjer også i den enkelte kommune, og at de retningslinjer bliver fulgt?

Vi har igennem nogle år kørt nogle styringsprojekter sammen med kommunerne, og der er afsat de 225 mio. kr, vi alle sammen kender til. Der er flere og flere kommuner, der både søger om og får tildelt penge derfra, og de ansøgninger, der bliver lavet – og det er jo en af grundene til, at det har taget lang tid med hele den sagsbehandling – er faktisk nogle meget grundige ansøgninger. Selve den ansøgning, som kommunerne laver om de penge, er ikke bare noget med at skrive et par ord ned på et stykke papir. Det er samtidig en metodeudvikling for, hvordan man får en bedre styring.

Så jeg tror i virkeligheden, der ligger gemt et meget vigtigt skridt til at komme videre med en bedre udnyttelse af pengene inden for hele hjemmehjælpsområdet, men også en mere ensartet hjælp til dem, der skal have hjemmehjælp.

Endelig har vi også sådan noget som kvalitetsstandarder, som kommunerne her fra den 1. januar skal lave for at gøre det klart over for borgerne, hvad det er for en hjemmehjælp, borgerne får i deres kommune.

Det er rigtigt, at der er nogle kommuner, der ikke har fået lavet de kvalitetsstandarder endnu, og det er beklageligt, at vi har det bøvlt hver gang, en ny lov træder i kraft, at der åbenbart skal gå et vist antal måneder, inden alle kommuner har fået lavet det, de skal ifølge loven, men jeg er helt sikker på, at det nok skal komme.

Jeg vil så godt sige, at der er jo også andre ting, der er vigtige, når vi snakker om den nødvendige pleje for ældre, svage og handicappede, og det er jo hele spørgsmålet om, hvordan man bor, når man er svag. Og dér er det jo meget vigtigt, at der bliver bygget et antal nye plejeboliger eller moderne plejehjem, eller hvad vi kalder dem, i hvert fald boliger, hvor man bor under betryggende forhold med personale døgnet rundt.

Her er det jo sådan, at vi i år har krydset det punkt, hvor vi kan sige, at der nu er flere plejeboliger, plejehjemsboliger, end der nogen sinde har været i Danmark, hvis vi lægger de

gammeldags plejehjem og de nye plejeboliger sammen. Og hvad der er nok så vigtigt: En stor del af de boliger bliver efterhånden bygget til senildemente, og det vil jo sige de allersvageste af vores ældre.

Jeg oplever selv, at et af de områder, hvor der måske er sket den største udvikling gennem de senere år, er, når vi ser på gruppen af senildemente og de vilkår, de lever under i dag, og sammenligner med de vilkår, de levede under for bare relativt få år siden. Og der bliver stadig væk gjort en stor indsats med at efteruddanne personale, finde ud af, hvad det er for nogle vilkår, den gruppe specielt skal leve under.

Jeg kan fortælle Folketinget, at jeg er undervejs med et længe ventet lovforslag om retssikkerheden for den gruppe, altså de senildemente: Hvilke midler må man tage i anvendelse, og hvilke midler må man ikke tage i anvendelse, når det gælder spørgsmålet om at forhindre, at senildemente forvilder sig væk og på den måde kan gøre skade på sig selv? Og det kommer forhåbentlig inden alt for længe.

Så det med boligtilbud er jo også noget, der er meget relevant, når vi snakker om, hvordan vi sikrer den svagtstillede gruppe.

Derudover er det jo også sådan, at der igennem de senere år er blevet bygget et betydeligt antal boliger til de andre dårligtstillede grupper, altså dem, der ikke er folkepensionister, sindslidende og fysisk og psykisk udviklingshæmmede. Et flertal her i Folketinget har været med til at bevilege penge til bofællesskaber for dårligtstillede grupper. Det er også vigtigt at huske på, når vi snakker om at sikre bedre vilkår for vores ældre, at der bestemt også er mennesker, som ikke er blevet folkepensionister endnu, som har brug for særlig omsorg og hjælp.

Vi har vedtaget en række andre foranstaltninger, som jeg bare lige skal nævne i overskrift, her i Folketinget til gavn for den svagtstillede gruppe. Vi har vedtaget ledsageordningen, hvor man kan få 15 timers ledsagelse om måneden, en ordning med støtte- og kontaktpersoner især til de dårligtstillede sindslidende og en mulighed for selv at få udbetalt pengene, når man har hjælp i mere end 20 timer om ugen. Endelig har vi også vedtaget, at der skal være ældreråd i alle kommuner, hvilket jeg mener er en vigtig foranstaltning, når vi snakker om at sikre en sammenhængende indsats for de dårligst stillede ældre i den enkelte kommune.

Så vil jeg godt slutte af med at sige, at vi skal huske på, når vi snakker om de her meget vigtige spørgsmål i velfærdssamfundet, at vi ikke endnu en gang kommer til at gøre alle ældre til en svag gruppe. Når jeg siger det, er det, fordi det jo i forespørgslen alligevel lyder: »den nødvendige pleje for de ældre, svage og handicappede.« Her er det jo heldigvis sådan, at det langt fra er alle ældre, der har brug for hjælp.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi bliver ved med at minde hinanden om det, fordi man jo med det syn og den holdning, man har til ældre, kan være med til at farve også deres egen selvforståelse og hele den måde, det fungerer på ude i samfundet. Og det bedste er jo, at så mange som muligt kan klare sig selv så længe som muligt, og at vi også i den måde, vi laver politik på, den måde, vi taler på, har en vigtig rolle at spille.

Jeg synes, at når vi ser samlet på den hjælp, som vi her i Danmark tilbyder de grupper, der har brug for særlig omsorg og pleje, så står vi os godt sammenlignet med andre lande. Der var for nylig en undersøgelse af ældreomsorgen, lavet af det, der hedder Socialforskningsinstituttet NOVA, et norsk institut, der sammenlignede Danmark, Norge og Sverige, hvor Danmark kom ind som en flot nr. 1 i forhold til de andre nordiske lande. Så på den måde synes jeg man kan sige, at vores udgangspunkt er godt.

Det betyder selvfølgelig ikke, at der ikke stadig væk kan gøres mere. Men jeg mener, at de ting, vi i fællesskab har vedtaget her i Folketinget, markerer en rigtig vej til at blive endnu bedre, til at få en endnu bedre ældreomsorg og pleje af de dårligst stillede end den, vi har.

Forhandling

Inge Refshauge (DF):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for besvarelsen.

Det er da rigtigt, at vi har haft det her oppe for ca. 14 dage siden, hvor CD og SF også fremsatte nogle forslag til forbedringer af hjemmehjælpen.

Det kommunale selvstyre og det der med tæt på borgerne er også noget, som vi i Dansk Folkeparti er tilhængere af, men jeg mener bare, at hvis der er kommuner, der virkelig mener, at de kan skalte og valte med social- og serviceloven, som de vil, er det ministerens pligt, og det

ved jeg også at ministeren gør, at give besked på, at loven skal overholdes.

Man kan jo godt flytte midler fra borgere, der ikke trænger så meget til hjælp, over til de meget svage ældre, og det mener jeg også er noget af det, kommunerne gør. Men de ressourcer, der er til rådighed i kommunerne, kan jo nok også udnyttes noget bedre, og dér ved jeg så, at kommunerne har fået en pulje, hvor de kan søge om penge til hjælp til udvikling af den slags ting.

For os i Dansk Folkeparti er tryghed for de ældre borgere af meget stor betydning. Når jeg snakker om ældre, så er det jo i det her tilfælde de svage ældre, jeg snakker om. Det er ikke dem, der har travlt, sådan som en masse ældre har. Det er dem, der ikke kan klare sig selv.

Jeg giver også ministeren ret i, at ankemulighederne er til stede.

Det, som vi i Dansk Folkeparti mener er meget frustrerende, er diverse artikler, der kommer i aviserne med fotos af ældre, der sidder og har det rigtig dårligt og alt det der. Det er jo artikler, der gør andre ældre meget utrygge. Jeg synes, at den debat hører hjemme her i Folketinget og ikke på avisens forsider.

Man har jo også det begreb, der hedder længst muligt i eget hjem, og så kan man samtidig få den tanke: længst muligt i eget hjem til mindst mulig hjælp. Det burde i grunden hedde: længst muligt i egnede hjem med den hjælp, der er behov for.

Det er det kommunale visitationsteam, der skal visitere individuelt, og disse visitationer skal så løbende evalueres, for det er jo ikke sikkert, at fordi man den ene måned giver et svagt ældre menneske så og så mange timers hjemmehjælp, så slår de til 3 måneder senere. Man skal jo løbende følge det op i kommunerne.

Så har vi også et stærkt ønske i Dansk Folkeparti om, at den vedtagne ledsagerordning også kommer til at gælde for dem over 67 år. Jeg ved nok, det er noget, der koster penge, men i Dansk Folkeparti er vi parate til at være med til at give de penge, hvis det skulle være nødvendigt.

Vi vil fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget pålægger regeringen at sikre, at kommunerne overholder § 71 i den nye social- og servicelov, således at ældre, svage og handi-

cappede får den personlige pleje og praktiske hjælp, som de har ret til efter loven, samt at de ældre gives en egentlig omsorgsgaranti, der omfatter:

- nødvendig hjælp til personlig pleje og praktisk hjælp,
- beskyttet bolig eller plejehjem senest en måned efter, at behovet melder sig, og
- at ledsagerordninger også skal gælde for personer over 67 år.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 39).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jørn Pedersen (S):

Der er i Socialdemokratiet ingen som helst tvivl om, at ældrepolitik er og vedvarende skal være kommunernes ansvar, men det frakender jo ikke Folketinget at gå ind og lave nogle rammer. Det har vi også gjort. Og jeg vil i den forbindelse sige, at vi faktisk med et meget bredt flertal her i Folketinget har vedtaget ikke bare en, men en hel række love, der forbedrer forholdene for ældre og handicappede.

Man kunne f.eks. nævne loven om forebyggende hjemmebesøg for alle over 75 år. Man kunne nævne præciseringen af kommunernes forpligtelse – og jeg understreger forpligtelse – vedrørende pleje og bistand i hjemmet. Der er indført krav om skriftlige afgørelser i forhold til den enkelte ældre, og der er vedtaget krav om kvalitetsstandarder.

Der er indført ældreråd og klageråd, og der er klagemulighed til de sociale nævn som noget helt nyt inden for det område her. Vi har ligeledes forbedret støttemulighederne for byggeri til ældre handicappede og sindslidende. Der er indført en ledsagerordning, som også bliver omtalt her i vedtagelsen, for de handicappede mellem 18 og 67 år.

Mange af de her initiativer har jo kun virket i ganske kort tid, og vi har endnu ikke set den endelige virkning af samtlige forslag, f.eks. på klageområdet. Men netop her er der jo meget, der tyder på, at de seneste afgørelser viser, at systemet virker.

I den forbindelse vil jeg da godt sige, at jeg synes, det er fint, at Dansk Folkeparti for længe siden rejste den her forespørgselsdebat, for det er jo længe siden, og man kan næsten sige, at virkeligheden har overhalet den indenom, for

mange af de ting, som jeg tror man har haft i tankerne, er faktisk sat på plads allerede. Men det skal vi ikke bebrejde det parti, der har rejst forespørgslen, for der var måske større behov for den på daværende tidspunkt.

Jeg vil godt sige, at vi er meget opmærksomme på i Socialdemokratiet, at forholdene skal være i orden. De skal absolut være i orden. Loven skal holdes. Og vi vil følge udviklingen nøje og holde kommunerne fast på deres ansvar dér, hvor det klart også ifølge loven er deres ansvar.

Socialdemokratiet har altid været og vil altid være optaget af, at ældre og handicappede har gode og trygge forhold. Vi vil til gengæld ikke – det vil jeg godt understrege – flytte ansvaret fra kommunerne og herover i Folketinget. Det tror vi ikke på tjener sagen, og jeg kunne forstå på ordføreren for forespørgerne, at det heller ikke er det, de ønsker.

Men her kan man jo nogle gange komme i en konflikt med om ikke andre så sig selv om, hvorvidt man virkelig ønsker det kommunale selvstyre med al dets charme og al dets gru, hvis man kan sige det på den måde, hvor det er den kontante afregning på valgdagen, der afgør, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert, eller om man vil styres centralt. Det er altså en diskussion, vi kommer ind i, og apropos den diskussion, man har haft i formiddag, så er den måske også mere aktuel, end den længe har været.

Jeg vil godt sige, at for os er der ingen tvivl om, at rammerne skal laves centralt her i Folketinget, men udførelsen skal være lokalt.

Så vil jeg godt nævne – det har også allerede et par stykker været inde på her – at der er jo stadig væk penge i den pulje, som regeringen lavede i en finanslovaftale for et par år tilbage sammen med SF. Der er stadig væk penge at hente til at forbedre hjemmehjælpen.

Så jeg mener egentlig, at vi har lavet rammerne. Vi har også økonomiaftaler med kommunerne, som de jo ofte siger er for snævre. Det kan man tage lange diskussioner om. Det tror jeg ikke vi kan afgøre her i dag. Men i hvert tilfælde står der det ene tilbage, at der stadig væk er penge, som kommunerne kan søge.

Så vil jeg sige om forslaget til vedtagelse fra Dansk Folkeparti, at det bærer jo tydeligvis præg af, at Dansk Folkeparti ikke har indgået nogen finanslovaftale. Det kan man roligt sige. For tager man et par af pindene, så er de mere omfattende, end jeg vil bede Dansk Folkeparti

om at redegøre for her. Det er penge i 100 mio. kr.-klassen, vi taler om, og det kan da være et fromt ønske. Men jeg går ud fra som givet, at de partier, der her kort før jul indgik en aftale om næste års finanslov, nok ikke rigtig kan forholde sig til så store udgifter, der er så uspecificerede som her.

Dermed har jeg ikke sagt noget om det ædle i formålet, men jeg konstaterer bare, at det er mange penge, vi taler om. Og uagtet, at man kunne have sympati for tankerne, vil jeg nok sige, at hvis man så også skal anvise pengene, vil vi i hvert fald have et problem. Og det tror jeg godt jeg kan forudskikke at andre partier måske også vil have. Hermed har jeg også sagt, at Socialdemokratiet ikke kan stemme for den vedtagelse, der ligger, men jeg vil samtidig sige, at det da er godt, at vi får debatten igen.

Det er mit lønlige håb, at når nu det har vist sig, at ankesystemet faktisk virker efter den hensigt, hvori vi lavede det, så når vi måske dertil, at vi fremover undgår den slags debatter på baggrund af avisartikler, men at vi i stedet for virkelig kan forholde os til, om verden fungerer, som den skal.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Angående den socialdemokratiske ordførers sidste bemærkning om at undgå avisdebatter: Ja, det er der vist mange der gerne vil i øjeblikket.

Angående kommunernes selvstyre på området: Det var der ingen, der ønskede at tage fra dem herinde i det danske Folketing, så det skulle gå, som det hele tiden havde gjort. Det var kommunerne, der havde ansvaret, for de var jo nærmest på problemerne.

Så vil jeg lige apropos avisartikler henvise til B.T. fredag den 19. februar. De havde et spørgeskema med hensyn til hjemmehjælp. Der spørger man de pågældende mennesker om, hvorvidt kommunerne kan være nedskæringerne på hjemmehjælpen bekendt. Og det kan de altså ikke. Det svarer 71 pct. Så spørges der endvidere, om man er tilhænger af, at Folketinget skal gribe ind og sikre de ældre den fornødne hjemmehjælp. Det siger 68 pct. ja til.

Nu er vi tilsyneladende kommet så langt ud, at befolkningen ikke mere tror på kommunerne. Nu tror de mere på Folketinget og mener derfor, at nu bør Folketinget gribe ind.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det, der bringer mig herop på talerstolen, er Socialdemokratiets ordførers, hr. Jørn Pedersens, indlæg om, at debatten bærer præg af, at Dansk Folkeparti ikke er med i finanslovsforhandlingerne. Det får mig faktisk til at ryge lidt i flint, for hvad er det så, Socialdemokratiet vil byde de ældre? Har samfundet ikke en forpligtelse til, netop som Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse siger, at vi skal dække de ældres basale behov? Det er faktisk det, der står i det her forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Nu kan jeg jo forstå på Dansk Folkeparti, at det, der sådan set er afgørende for, om det ene eller det andet spørgsmål skal løses kommunalt eller centralt, afgøres af B.T. Der er jeg trods alt mere tryk ved det politiske system, vil jeg sige.

Det er ingen kunst, vil jeg gerne sige herfra, at få folk til at sige, at noget, som de ikke synes fungerer godt nok, skal løses et andet sted. Altså det er det ikke, og det argument kan jeg altså ikke falde ret langt ned i støvet for.

Jeg vil notere mig den uoverensstemmelse, der er imellem Dansk Folkepartis ordfører for forespørgerne her i dag, der jo understreger her fra talerstolen – det er jo ikke en tilfældig ølkasse, vi snakker om, det er Folketingets talerstol – at man i Dansk Folkeparti går ind for det kommunale selvstyre, og at det er dér, opgaverne skal løses, og så høres det fra et – næsten halvandet – medlem fra samme parti, at nu burde staten nok gribe ind.

Jeg vil godt sige til begge indlæg – både fru Aase D. Madsens og fru Birthe Skaarups – at det, jeg understregede i mit indlæg, og jeg vil gerne gentage det, hvis det er nødvendigt, er, at der står i loven, og det er faktisk det, vi har med at gøre her i Folketinget, at det er kommunernes forpligtelse at løse denne opgave.

Når vi så kommer til en kraftig udvidelse af den pligt, man ønsker at give kommunerne, så kan jeg kun ironisere lidt over det og sige: Jamen det er meget nemt at sige for et parti, der ikke var med i en finanslovaftale og sikkert heller ikke ønskede at være det. Det er jo gratis at sige det. Det er jo gratis at stå herfra og love hundredevis af millioner af kroner, for det kræver kun, at man har taleret, for at man kan gøre det. Hvis man også ved, at det ikke har en jordisk chance for at blive ført ud i livet, i hvert

fald ikke med de økonomiske aftaler vi har i øjeblikket, så er det gratis, og det kan jeg ikke falde på næsen af beundring over, for det kan ethvert parti jo gøre. Det er det, der er oppositionens ret.

Men altså, jeg kunne måske forstå det på den måde, at Dansk Folkeparti er ked af, at man her i Tinget også tidligere har lavet nogle love – der kunne de så ikke være med – som Dansk Folkeparti ikke har været med til. Men det er faktisk et bredt flertal, der har vedtaget mange af de her ting i Folketinget. Det understreger jeg, og det er vigtigt. Og det er også det, der er borgerenes største garanti.

(Kort bemærkning).

Inge Refshauge (DF):

Til hr. Jørn Pedersen: Jeg er da ked af, hvis det her skal blive en partiideologisk debat omkring kommunernes selvstyre. Jeg står stadig ved, at Dansk Folkeparti mener, at det kommunale selvstyre er i orden.

Men det er det der med, at kommunerne skal holdes fast på deres forpligtelser over for de ældre mennesker, vi beder om. Vi vil ikke se disse avisartikler. De er en gru at se på. Derfor mener vi, at socialministeren bør gribe ind, hvis der er noget. Jeg medgiver, at socialministeren har grebet ind i mange tilfælde; det medgiver jeg.

Jeg giver så også hr. Jørn Pedersen ret i, at det er fire måneder og en dag siden, vi bestilte denne her forespørgsel, og derfor kan det jo være rigtigt nok, som hr. Jørn Pedersen siger, at nogle af tingene er faldet på plads, men ikke alle, må jeg sige til hr. Jørn Pedersen.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Socialdemokratiets ordfører blander finanslovforhandlingerne ind og det, at Dansk Folkeparti ikke var med, og at det måske er derfor, vi nu kommer med de her ting. Det har slet ikke noget med det at gøre. Dansk Folkeparti var med et langt stykke hen ad vejen ved finanslovforliget. Og jeg må da indrømme, at som det er kommet til at se ud, hvor man tog efterlønnen eksempelvis og satte den ned, så er det da helt klart, at så ønskede vi naturligvis ikke at være med.

Men det, jeg vil sige til hr. Jørn Pedersen, er, at selv om vi har et kommunalt selvstyre, og selv om kommunerne har nogle forpligtelser, er der jo sket det, at de ikke overholder dem i nogle kommuner. Og det er her, vi siger, at så

må Folketinget tage affære og gå ind og fortælle kommunerne, hvad det er, de skal gøre. Eksempelvis kunne man jo gå hen og lave lovgivningen om.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil godt spørge hr. Jørn Pedersen, om han ikke vil anerkende, at nogle af de problemer, vi står over for ude i kommunerne, skyldes en bestemt prioritering af midlerne ude i kommunerne.

Så vil jeg godt bede hr. Jørn Pedersen forklare, hvordan det hænger sammen, når vi nu har en situation med stigende velstand, stigende produktion og flere folk i arbejde og en hel masse af den slags ting, at det alligevel er sådan, at man i de seneste år ikke har bestilt andet end at nedskære, bespare og indskrænke i de muligheder, der er i ældreservicen. Det er jo det, der er sket.

Og så vil jeg godt spørge, om hr. Jørn Pedersen ikke mener, at der er behov for, at vi så hjælper med til den prioritering. Det er jo ikke en sag, der er kommet op i aviserne bare sådan. Vi har arbejdet systematisk med det her i hele dette folketingsår, startende med nogle samråd, hvor vi konstaterede, at de her problemer var på vej. De fik lov at løbe, og det er blevet værre og værre, og der er kommet flere og flere eksempler.

Det er jo ikke, fordi kommunerne er onde. Det er jo ikke derfor. Men der er tale om en bestemt prioritering, og jeg vil spørge hr. Jørn Pedersen, om ikke han mener, at vi skal medvirke til, at den prioritering i højere grad skal komme de svage ældre til gode.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Det her har også noget med prioritering at gøre. Hvor svag skal man være for at blive kaldt svag, og hvor svag skal man være for at blive kaldt meget svag?

Vi ser jo, at den definition, som kommunerne bruger i øjeblikket, ikke duer; den, hvorom ministeren før sagde, at man med glæde havde set den prioritering, der var sket over for de meget svage ældre fra de mindre svage ældre. Men når de mindre svage ældre er dem, der bruger kørestol og kravler rundt på knæene og er blinde og skal gøre rent, så har vi da måske et behov herindefra. Når man nu ikke kan gå den vej at fratage det kommunale selvstyre, så må vi si-

ge, at vi søreme må sætte os ned og lave en definition: Hvad er mindre svagt? Er man mindre svag, når man kører i rullestol, eller er man ikke mindre svag?

Så må vi lave et behovskriterie. Hvor ligger behovskriteriet? Når vi nu ikke kan få Socialdemokratiet til, at vi skal tage fat på en anden måde, så må vi bestemme behovskriteriet. Hvad er et behovskriterie, defineret i detaljer?

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Ja, jeg hygger mig fortsat gevaldigt med Dansk Folkepartis interne diskussion. Efter at fru Inge Refshauge var oppe og sige, at man naturligvis går ind for det kommunale selvstyre, så går fru Aase D. Madsen op og siger, at nu må Folketinget gribe ind og forklare kommunerne, hvad de egentlig skal mene. Altså, det er lidt svært. Jeg vil anbefale, at man tager et gruppemøde en dag og finder ud af, hvad man i grunden mener om det her.

Jeg vil godt sige om det, man beder om, at det er jo faktisk det, der er sket. Jeg giver fru Jette Gottlieb ganske ret i, at netop Folketingets socialudvalgsdebat om de her forhold jo har afstedkommet noget af det, man efterlyser.

Nu er jeg så ked af, at alle tilsyneladende ikke følger lige godt med, det kan man ikke bebrejde folk, for der kan være forskellige grunde til det, men jeg vil dog konstatere – hvis vi nu skal være lidt saglige, det er trods alt tilladt selv en torsdag eftermiddag i Folketingssalen – at dét, der satte skub i ankesystemet, var ikke, at der var rejst en forespørgsel af Dansk Folkeparti. Det var, at det over for Ringkøbing Amt blev præciseret, hvordan reglerne skulle tolkes.

Har man i Dansk Folkeparti set, hvor mange kommuner der faktisk, efter at det svar røg til Ringkøbing fra Socialministeriet, nu begynder at omprioritere? Man finder ud af nogen steder, hvor det ikke holder sig inden for lovens rammer.

Det er også, hvad jeg har sagt til dem, der siger, at nu skal loven laves om. Jeg tror, at det var fru Birthe Skaarup, der var inde på det. Og dér er mit svar: Nej, det mener jeg ikke. Det mener jeg faktisk ikke. Loven er god nok, ellers var der næppe heller så stort et flertal i Folketinget, der havde vedtaget den, båret den igennem.

Det, der tilsyneladende har været problemet, er: Hvordan tolker man loven? Det er jo derfor, vi har lavet et ankesystem, og det er jo derfor,

at det har været vigtigt, at ankesystemet har fået et svar fra Socialministeriet, så man nu kan afgøre sagerne, og det er jo derfor, at der nu sker nogle ændringer nogen steder, fordi man var gået videre, end loven tillader.

Loven er god nok, men en gang imellem er det en god idé, når man vedtager en lov, også at lade den få bare en lille chance for at fungere, inden man siger: Så skal vi for øvrigt have en ny.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Nu bliver det efterhånden helt grotesk. Der bliver fuldstændig vendt op og ned på de argumenter, jeg havde.

Nu har jeg for otte år siden været kommunalbestyrelsesmedlem i Gentofte Kommune, og dér blev behovskriteriet skamredet – det er ikke noget at grine af for de ældre, jeg har haft sagerne dybt, dybt inde på livet. Så kommer man herind og ser: Jamen problemerne er jo nøjagtig de samme, vi skubber problemerne fra os ud til kommunerne, ud til kommunerne.

Når Socialdemokratiet ikke vil være med til, at vi tager den snip af det kommunale selvstyre fra dem og siger, at nu må I gøre noget, nu må I gøre sådan og sådan og sådan, så er det, jeg siger: Der skal ikke være nogen slinger i valsen, der skal være et sikkert behovskriterie, som vi må fastlægge. Så jeg kunne da sige, at det må da være en alternativ løsning, jeg kan da ikke se, at jeg blander noget som helst sammen. Jeg rækker en hånd ud til Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Inge Refshauge (DF):

Skulle vi ikke lige stoppe det her ordkløveri om, hvem der siger hvad, og hvem der ikke siger hvad? Vi går ind for det kommunale selvstyre i Dansk Folkeparti. Er det slået fast? At der så er ting og sager, som ikke virker ude i kommunerne hvad angår hjemmehjælp, er vi vel også enige med selv Socialdemokratiet om, ellers havde socialministeren jo ikke sat sig til at skrive breve til kommunerne. Vi ved, at de her ting ikke virker. Og det er da rigtigt, at hvis den her debat var kommet op i januar måned, så havde den været mere aktuel, men det kan vi jo ikke gøre for.

Jeg mener, at der er kommuner, der gør et fint stykke arbejde. Det har jeg også sagt i mit indlæg til at begynde med. Der er mange kommuner, der gør et godt stykke arbejde, men der

er så også kommuner, der tror, at de kan tillade sig alt, og det er dem, vi skal have fat på.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg vil blot sige til hr. Jørn Pedersen, at hr. Jørn Pedersen får altså ikke held til at vende debatten om til Dansk Folkepartis medlemmer. Vi er udmærket klar over, hvad det er, vi siger, og vi er fuldstændig resistente over for, at hr. Jørn Pedersen prøver at så splid internt mellem os, der er med til debatten her i dag.

For os gælder det om, at der skal ske en præcisering af den lovgivning, så de ældre ikke lider nød, og det må efterhånden stå helt klart.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen:

Nu går jeg ud fra, at det er fru Inge Refshauge, der har ret omkring Dansk Folkeparti og det kommunale selvstyre, og at det er kommunalt selvstyre, man går ind for.

Så vil jeg godt sige til alle tre – nu er jeg ked af, at fru Birthe Skaarup er blevet resistent, forhåbentlig ikke over for argumenter, men sådan i al almindelighed, og det ville da være kedeligt – at vi i Socialdemokratiet ikke går ind for, og jeg håber, den er helt klar på lystavlen, at det her forhold skal ændres. Det er kommunernes ansvar, uanset hvilke oplevelser man måtte have haft i Gentofte eller andre kommuner. Det gør ikke så stort indtryk, fordi det er et princip.

Så vil jeg også godt sige, at vi har stor tillid til – det er åbenbart ikke gået op for Dansk Folkeparti endnu, men så gentager jeg det – at de systemer, vi har lavet med et meget, meget bredt flertal her i Folketinget netop for at sikre, at kommuner ikke uden videre kan skalte og valte med de ældre, skal have lov til at stå deres prøve. Jeg startede med at konstatere, at det er dog glædeligt, at man kan nævne mange eksempler – vistnok ikke Gentofte, men mange eksempler – på, at det jo virker forskellige steder.

Det er vel det, vi er sat til her i Folketinget. Når vi laver en rammelov, skal vi følge op på, som også fru Jette Gottlieb ganske rigtigt var inde på, om det nu fungerer, som vi havde tænkt os, og finde ud af, hvad vi kan gøre for at bibringe kommuner, der måske ville være lidt vildfarne i den her sag, en opfattelse, der svarer til virkeligheden.

Det er det, det handler om, og det er derfor, at den her debat havde været bedre i januar. Det er fru Inge Refshauge og jeg enige om. Det

har jeg sagt, det klandrer jeg ikke Dansk Folkeparti for, for det kan være tilfældigt, hvornår en debat kommer op. Men vi kunne vel sammen – det kan vi vel være enige om, uanset om man tager økonomisk ansvar eller ej – glæde os over, at der trods alt er nogle mennesker i Danmark, der får bedre forhold i kraft af, at loven har fået lov til at virke, og i kraft af at ministeren har været med til at hjælpe folk, der var lidt i tvivl om, hvordan det her skulle tolkes.

Else Winther Andersen (V):

Det er kun to uger siden, at vi sidst diskuterede hjemmehjælpen her i Folketingssalen, og da sagde Venstre, at kommunerne skal overholde loven. Der må ikke herske tvivl om, at hjemmehjælpen til enhver tid skal tildeles de ældre og de handicappede efter en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov. Bliver loven ikke håndhævet efter hensigten, så lades den enkelte ældre og handicappede i stikken, og de bliver derved usikre og utrygge.

Det er godt, at kommuner, der har været for generelle i deres nedskæring af hjemmehjælpen, nu har taget beslutningen op til ny vurdering. Det er jo de få kommuner, der ikke har overholdt loven, der ødelægger det for alle de kommuner, der ellers gør det godt for deres ældre medborgere.

Kommunerne står sig også bedst ved at stå ved deres ansvar, og det ligger jo i hele det kommunale selvstyre. Og vi vil ikke lægge skjul fra Venstres side på, at vi mener, at det er det kommunale selvstyre, der skal fungere, også omkring hjemmehjælpen.

Men dermed er det jo ikke sagt, at de midler, der bruges til hjemmehjælpen, bruges mest effektivt, og at tingene er tilrettelagt bedst muligt ude i kommunerne. Det ser vi jo, og derfor vil jeg da rose de kommuner, der er gået ind og har sat konsulentfirmaer på eller laver andre undersøgelser af, om de får nok for de penge, de bruger, og af den effektive arbejdstid af personalet. Der er ting, der tyder på, at man også rundtomkring i kommunerne virkelig trænger til at få set på, hvordan de leder.

Jeg er meget optaget af, at man bl.a. i en lille, i hvert fald mindre, kommune som Skjern for år tilbage har fundet ud af at lade apotekeren tælle medicinen op, og derved har man bl.a. sparet fire hjemmesygeplejersker, som så kan bruges til forebyggende arbejde blandt de ældre og handicappede og specielt måske til at se på de senildemente.

For de senildemente er det vigtigt, at der er en god bolig, en god omsorg, og at de, der skal arbejde med dem, får en god uddannelse, og der føler jeg virkelig, at vi er på rette vej. Det skal vi selvfølgelig arbejde videre med.

Venstre ønsker, at der skal være valgfrihed for de ældre og de handicappede. De ældre har jo, indtil de blev pensionister eller blev mere svagelige, altid kunnet klare deres liv selv og selv været med til at planlægge det. Og det er helt sikkert, at de også i stor udstrækning fortsat kan gøre det, når de bliver ældre.

Vi kunne derimod finde frem til, at vi bliver bedre til at se på og tage det bedste fra det offentlige og tage det bedste fra det private og komme væk fra de myter, der siger, at noget af det er helt dårligt og noget af det er godt. Sådan er det jo ikke, der er jo fordele til begge sider. Vi kunne også få lavet nogle meget mere fleksible løsninger ved, at vi tog mere af det private med ind samtidig med mere valgfrihed, og det kunne være til større glæde for de ældre og til meget større tilfredshed.

Debatten om hjemmehjælpen bliver ført på de stærkes præmisser, og det gør, at de svage ældre måske får en for dårlig hjælp, fordi de stærke har forstået at råbe op. Og Venstre lægger altså meget stor vægt på, at den hjælp, der gives, særligt gives til de svage ældre, sådan at deres hjælp kan være i orden.

Der er fremsat et forslag til vedtagelse af Dansk Folkeparti, og det kan jeg godt sige at Venstre ikke kan stemme for, og det er der flere forskellige grunde til.

En grund er, at nu er der kommet en ankeinstans, der lige er begyndt at fungere, og det er ikke så længe siden, at vi vedtog den her i Folketinget. Lad dem nu komme med deres afgørelser, og lad os så se på, hvad det giver. Så kan vi tage en ny debat, når vi har set det. Jeg har indtryk af, at det begynder at fungere rundt omkring i kommunerne, og at de også lytter til de afgørelser, der bliver taget.

Dernæst er kommunerne jo begyndt at tage de afgørelser alvorligt, som de har fået både fra ankestyrelsen og fra indenrigsministeren. De tager sagerne op til fornyet behandling, sådan at hjemmehjælpen vender tilbage i nogle af tilfældene.

Lad det kommunale selvstyre få lov at fungere ud fra de lokale behov, som ligger, sådan at vi ikke herinde skal ind og enkeltrette ydelserne.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Debatten i dag kan jo let blive en gentagelse af den debat, der var omkring lovforslag nr. L 166 og beslutningsforslag nr. B 80 for ganske få uger siden, og jeg skal da derfor også henvise til de synspunkter, som den konservative ordfører, hr. John Vinther, fremførte ved den lejlighed, specielt angående de mere generelle bemærkninger omkring de problemer, der er især omkring hjemmeplejen, som det fremgår af den offentlige debat i øjeblikket.

I Det Konservative Folkeparti er vi naturligvis stærkt optaget af at sikre værdige og rimelige vilkår for ældre, for de svage og for de handicappede, og jeg skal heller ikke lægge skjul på, at vi har været lidt kede af den aktuelle usikkerhed omkring hjemmehjælpen til de ældre, sådan som det har været praktiseret i en række kommuner.

Der har været ganske mange eksempler på ældre, som har fået frataget deres hjemmehjælp, en hjemmehjælp, som de måske har haft i årevis. Det er naturligvis og skal være sådan, at hvis man får hjemmehjælp uden at have et behov herfor, ja, så skal den hjemmehjælp naturligvis skæres væk, men så burde den naturligvis heller aldrig have været tildelt. Men i nogle tilfælde er det vores indtryk, at en række kommuner er gået længere i besparelser og nedskæringer inden for hjemmehjælpen, end vi bryder os om.

Derfor er der et behov for en præcisering, sådan at der udvikles en nogenlunde ensartet praksis for, under hvilke forhold de ældre kan forvente at få hjemmehjælp stillet til rådighed. En sådan præcisering er, så vidt vi kan vurdere det, undervejs. Socialministeren har ydet sit bidrag, og som flere ordførere har været inde på, er der nu en række afgørelser fra de forskellige ankeinstanser, som man nu kan tage stilling til i kommunerne og dermed også bringe en usikkerhed væk, som det vil være meget gunstigt at vi kommer af med.

Det er, så vidt vi kan konstatere det, sådan, at det er den praktiske hjemmehjælp, som man har skåret i i kommunerne. Derimod har man værnet om den personlige pleje, og uanset niveauet er vi enige i den prioritering.

Opgaven nu er altså ved fælles hjælp, ved hjælp af ankeinstanser, ved hjælp af ministeren at finde frem til en fælles holdning til, hvordan § 71 i loven skal fortolkes. Det er naturligvis først og fremmest ministerens ansvar, men det er også vores indtryk, at ministeren er stærkt

optaget af det og har til hensigt at leve op til sit ansvar. Så meget om den aktuelle debat.

Men jeg vil da godt også i mit indlæg her afslutningsvis sige, at det måske var på tide, at vi begyndte at føre en debat om de problemer inden for ældreområdet, som vi kommer til at stå over for i fremtiden. Vi ved, at vi får langt flere ældre, og alt tyder også på, at der bliver større vanskeligheder med at skaffe arbejdskraft til rådighed, sådan at vi kan komme i den situation, at problemet ikke er bevillinger til ældreområdet, problemet er ganske enkelt at skaffe arbejdskraft til ældreområdet.

Vi synes i Det Konservative Folkeparti, at det ville være godt, at vi fik en debat om det, en debat om, hvordan vi – ja, det lyder sådan lidt brutalt at sige det – kan få en produktivitetsudvikling inden for området, og hvordan vi kan få – og det lyder så ikke så brutalt – en kvalitetsudvikling inden for området.

Det, som er det mest påtrængende for os nu, når den aktuelle debat er overstået, er: Hvordan sikrer vi i fremtiden, at vi får en ældreomsorg, som vi kan være bekendt at byde vores ældre medborgere?

Villy Søvndal (SF):

Det er jo ikke så længe siden, at vi sidst havde en træfning omkring hjemmehjælp. Jeg tror, det er udmærket, at vi har de her træfninger, for jeg tror, de er med til at flytte nogle ting, både når vi har dem i Folketingssalen, og når vi begærer ministeren i samråd omkring ting, der ikke fungerer, og også når vi stiller spørgsmål. Det er jo naturligt, at der er en diskussion om det centrale niveau og de decentrale niveauer i det her spørgsmål.

Det er jo stadig væk udgangspunktet for hele diskussionen: Synes man, at de ting, der foregår, er tilfredsstillende eller ej? Der synes jeg, at det er bemærkelsesværdigt, at hver gang vi har diskussionen i Folketingssalen og også i dag, hører jeg stort set alle ordførere sige, at der er eksempler på kommuner, der opfører sig på en måde, alle ordførere helst havde været foruden: i Viborg, Skive, Hjørring, Indre Østerbro osv.

Det er klart, at den næste diskussion, når man har konstateret, at det, der foregår, ikke er det, man gerne så i forhold til lovgivningen, er diskussionen om, hvilke virkemidler Folketinget så har for at bringe hjemmehjælpen på det niveau, hvor et folketingsflertal ønsker den. Og der er vel tre virkemidler.

Det ene er ankesystemet. Da vi for 14 dage siden havde diskussionen, havde vi ikke set afgørelserne i ankesystemet. Vi havde heller ikke fået indenrigsministerens afgørelse.

Det er jo ganske morsomt også i dag at høre det så rost af ordførere, der tidligere har været skeptiske, men lad det nu ligge. Vi kan altså se, at ankesystemet trækker en underste streg, om man så må sige. Hvis man går ud over kanten af lovgivningen, så griber ankesystemet ind. Det vil vi godt kvittere for, vi synes, det er godt, men det er ikke tilstrækkeligt. Det er bl.a. ikke tilstrækkeligt, fordi vi jo ved, at der er ganske mange sager, der ikke bliver anket. Der er mange ældre, der ikke har kræfter til at anke en sag. Så vi vil karakterisere ankesystemet som godt, men ikke tilstrækkeligt.

Det andet virkemiddel er ministeren. Der vil jeg godt erindre ministeren om, at ministeren har et ansvar for sit område; det er derfor, hun er minister. Det vil sige, at hvis man konstaterer, at et område ikke fungerer i overensstemmelse med lovgivningen, så er det ifølge Ombudsmanden også ministerens pligt at føre det, der i Ombudsmandens terminologi hedder et overtilsyn med sit område.

Jeg vil godt spørge ministeren, om hun er villig til også at benytte sig af den opfattelse, Ombudsmanden giver udtryk for: Hvis der foregår ting, der er langt ud over kanten af, hvad loven foreskriver, hvis f.eks. en kommune som Skive fjerner halvdelen af hjemmehjælpen med ét hug, er det så ikke ministerens opgave også at gribe ind og ikke alene at henvise det til et ankesystem?

Det tredje virkemiddel hedder lovgivningen, og jeg synes, vi som folketingsmedlemmer må have den faglige stolthed, at selv i et decentralt system er det vores pligt at lave så præcis en lovgivning, at der er så lidt tvivl som muligt, når loven skal udmøntes.

Jeg skal ikke trætte med vores forslag, som vi behandlede for 14 dage siden, men bare sige, at jeg synes, det var et bud på det.

Jeg vil så sige om diskussionen om det kommunale selvstyre, at for os indbefatter det ikke retten til at lade være med at gøre noget, der står i loven. Det er ikke omfattet af reglen om det kommunale selvstyre. Jeg vil også godt hilse de kommuner, der har gjort det her, og sige, at jeg synes virkelig, de gør det kommunale selvstyre en bjørnetjeneste.

Det er altså svært at holde de store taler om kommunalt selvstyre, hvis man udefra har kig-

get på, hvad der eksempelvis sker i Skive Kommune. Vi har ikke tænkt os fra SF's side at lægge den tolkning ind i det kommunale selvstyre, at det betyder, at man så at sige kan gøre, som man vil. Det betyder i stedet for, at man ud fra lokale forudsætninger kan tilrettelægge det.

Jeg skal så sige, at vi fremsætter vores eget forslag til vedtagelse, og det gør vi, fordi vi synes, Dansk Folkepartis forslag er upræcist. Jeg bemærkede, at Dansk Folkeparti siger noget om boliger bl.a., og der er det bemærkelsesværdigt, at Dansk Folkeparti siger det, samtidig med at det indgår i Dansk Folkepartis principprogram, at alt støttet boligbyggeri skal afskaffes.

Det kan godt være, Dansk Folkeparti ikke mener det, de skriver i deres principprogram, men det er så udmærket og fint, så lad os lige få det oplyst. Men man kan ikke samtidig gå ind for boliger og så afskaffe det støttede boligbyggeri. Det er lige så svært som at gå forlæns og baglæns på én gang, og det går ikke i længden. Så må vi ikke godt bede om en tilkendegivelse fra Dansk Folkeparti, om man mener det ene eller det andet.

Vi foreslår så en vedtagelse, som vi synes er klar. Den lyder som følger:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at nogle kommuner har skåret helt uacceptabelt i hjemmehjælpen, opfordrer Folketinget regeringen til

at sikre et minimum for hjemmehjælp dels ved en præcis lovgivning, dels ved i de kommende forhandlinger med Kommunernes Landsforening at sikre økonomisk rum til forbedringer af hjemmehjælpen.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 40).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag til vedtagelse indgår herefter i forhandlingen.

Birthe Skaarup (DF):

Skal vi til at indføre grænser for ældreservice her i landet? Dansk Folkeparti mener, at grænserne for, hvad en kommune kan præsentere de ældre for ved at skære dybt og pludseligt i hjemmehjælpen, er nået. Der har faktisk rejst sig en folkelig og også en politisk storm. En vel nok for nogle ubehagelig diskussion om grænser for

samfundets sociale forpligtelser er kommet frem til overfladen.

Argumenterne for at fratage de ældre den praktiske hjemmehjælp har været alt, alt for tynde. Selv om en pensionist er i stand til at løfte et telefonrør, kan man bare ikke ræsonnere, at den ældre kan klare sig selv. Efter Dansk Folkepartis klare vurdering kan man altså ikke tillade sig at gradbøje hjælpen til de ældre, blot fordi en kommune har økonomiske vanskeligheder, og det er faktisk det, der er sket.

Tænk, hvis man, som nogle har sagt her i debatten, sagde til folk, der havde børn, der skulle begynde i 1. klasse: Jeres børn opfylder betingelserne, men kommunen har desværre ikke råd.

Det er grotesk, at folk i kørestol mister hjælp til eksempelvis gulv- og tøjvask.

Efter Dansk Folkepartis mening skulle det faktisk være en god og en kærlig pligt for det danske samfund at hjælpe de svage, de ældre og de handicappede, der ikke magter at klare sig selv. Det skal stå helt klart, at vi i Dansk Folkeparti ikke på nogen måde ønsker, at den svenske model skal indføres her i Danmark over for en sårbar gruppe, bl.a. fordi kommunerne åbenbart planlægger for dårligt. Det er derfor, at vi ønsker, at Folketinget skal gå ind og præcisere, at ældre skal have de basale behov dækket. Vi mener, at det er ganske kritisk, det vi har været vidne til, og ja, så må vi jo sige, at når kommunerne ikke selv kan finde ud af at løse de opgaver, så må Folketinget hjælpe til.

De hovedløse nedskæringer på den sociale omsorg skal stoppes, for taberne er de svage og de ældre og de handicappede i vores samfund. Vi mener, at samfundets forpligtelser skal overholdes. De fire korte ord må stå helt for sig selv. Vi ønsker, at man noterer sig det.

Befolkningen vil ikke have, at vi skærer i hjemmehjælpen. Jeg går ud fra, at et flertal af partierne her i Folketinget heller ikke ønsker det, også fordi, som andre ordførere har været inde på, vi i fremtiden vil se mange flere ældre iblandt os. Det er en af grundene til, at vi i Dansk Folkeparti har rejst denne forespørgsel i dag. Vi ønsker stadig væk debatten, vi ønsker ikke, at der skal skæres over for vores ældre og vores svage i samfundet. De har fået nogle ting stillet i udsigt, det kan man ikke bare skære væk.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Når Dansk Folkeparti har rejst en forespørgselsdebat om, hvordan vi sikrer den nødvendige pleje for ældre og svage og handicappede, må det, da den er anmeldt den 27. november og fremmet den 3. december 1998, skulle ses i lyset af den debat, der har været ført, siden den nye servicelov trådte i kraft sommeren 1998.

For 2 uger siden havde vi her i salen en debat om, hvorvidt regeringen overholdt deres valgløfter især over for gruppen af ældre, svagelige og handicappede. I debatten var spørgsmålet om hjemmehjælpen og manglen på samme det store tema. Senere samme dag blev der førstebehandlet to lovforslag om hjemmehjælp, et fra CD og et fra SF, som på hver sin måde ønskede at sikre, at de, der ikke kunne hjælpe sig selv, fik den nødvendige hjælp.

Centrum-Demokraterne ønskede at retssikre området, så brugerne af ordningen fik et retskrav på ydelsen. Det var regeringspartiernes ordførere ikke enige i, da de havde den opfattelse, at brugeren efter serviceloven allerede havde et retskrav på hjemmehjælp. Ministeren gik som den sidste på talerstolen og tilkendegav, at såfremt loven ikke virkede efter hensigten, ville ministeren kalde partierne bag serviceloven sammen for at se på spørgsmålet.

Nu har Indenrigsministeriet reageret og tilkendegivet, at det ikke er lovmedholdeligt at fjerne hjælpen fra de ældre på den måde, som det er sket i flere kommuner. Indenrigsministeriet sagde med sin afgørelse: Om igen! Og derfor bliver de enkelte sager taget op igen og nyvurderet efter individuel bedømmelse.

Tilbage står så at afvente afgørelserne fra retssagen, der er rejst af Ældre Sagen om fratagelsen af hjælpen til en kørestolsbruger. Og når denne sag er afklaret, er det da min forventning, at pensionisten får ret i sin klage. Hvis det så sker, og ankesagerne viser det samme, vil jeg forvente, at ministeren har grund til at kalde partierne sammen for at få rettet i den tekst, der i serviceloven har givet anledning til misforståelser.

Den danske model, som vi kalder den omsorg, vi yder over for ældre og handicappede, synes vi fra CD's side har fået nogle alvorlige skrammer i den meget lange periode, hvor der har været tvivl om det offentliges forpligtelse over for disse grupper. Når kommunerne ikke vil leve op til deres ansvar ifølge loven, er det jo ikke bare et udtryk for, at kommunerne har

ondt i økonomien, det er da, fordi man har fået en anden holdning.

Der blev sagt i dag, at det var prioritering, men jeg tror også, man har fået en ændret holdning til omsorg for ældre og handicappede.

Solidariteten, mener nogle kommuner, udvises bedst af de ældre, der klarer sig selv. Det kunne måske være et nyt slogan: Spørg ikke, hvad kommunens omsorgsafdeling kan gøre for dig, men spørg på omsorgskontoret, hvad du kan gøre for dem.

Vi vil fra CD's side i fremtiden være meget årvågne over for udviklingen inden for områder, hvor det offentlige er forpligtet til at hjælpe folk, der ikke længere er i stand til at klare dagligdagens gøremål. CD har sådan set ikke brug for nogen af de to forslag til vedtagelse, der er lagt på bordet i dag.

Det, vi kunne have brug for fra CD's side, var, at ministeren ville bekræfte, at hvis ankesagerne falder sådan ud, at man kan se, at der har været en forkert praksis i kommunerne, hvis sagen om den enkelte pensionist viser sig at falde sådan ud, så det også viser, at loven har været administreret forkert, så vil ministeren tage initiativ til at kalde partierne bag serviceloven sammen, så vi får rettet på de misforståelser, der måtte være i teksten, det, der har givet anledning til forkert praksis.

Anders Samuelsen (RV):

Trods den seneste tids megen kritik af hjemmehjælpen er det Det Radikale Venstres opfattelse, at det danske omsorgssystem generelt er godt og velfungerende i forhold til at sikre samfundets ældre, svage og handicappede den pleje, som de har brug for.

Med den nye servicelov og retssikkerhedsloven har vi endvidere fået et glimrende redskab til fortsat at forbedre forholdene for disse grupper. Den nye sociallovgivning præciserer på flere punkter den enkeltes rettigheder og pligter i forhold til den tidligere bistandslov, og det gælder også for handicappede og ældre.

For det første slår serviceloven fast, at enhver borger i Danmark skal have mulighed for at deltage i samfundet på lige fod med andre. Det betyder helt konkret, at mennesker med nedsat funktionsevne har krav på de nødvendige tilbud om støtte og hjælp til selvhjælp.

For det andet er der jo som bekendt indføjet en speciel formålsparagraf i serviceloven, der fastslår; at der skal ydes en særlig indsats over for voksne med nedsat fysisk og psykisk funk-

tionsevne eller med særlige sociale problemer for at forebygge, at problemerne for den enkelte forværres, og for at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion og udviklingsmuligheder og livsudfoldelsesmuligheder.

For det tredje er det værd at nævne ledsagerordningen i serviceloven, som giver personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne mulighed for at få ledsagelse op til 15 timer pr. måned. Ordningen øger handicappedes muligheder for selvstændighed, valgfrihed og for at tage ansvar for egen tilværelse.

Ser man isoleret på de ældre, er der, som socialministeren nævnte, også sket meget på ældreområdet det seneste par år. For det første er der sket et kraftigt kvalitetsløft i boliger til ældre, og der er kommet et mere fleksibelt boligudbud til ældre, således er størstedelen af de gamle utidssvarende plejehjem blevet erstattet af moderne plejehjem, ældreboliger og plejeboliger.

Og så er der spørgsmålet om den kommunale forpligtelse i forbindelse med at stille den nødvendige pleje til rådighed. Efter serviceloven er der jo ingen tvivl om, at kommunerne har forpligtelse til at yde borgerne den hjælp til pleje og omsorg, som de har krav på. Men samtidig er det vigtigt at understrege, at det er kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune, der både har det økonomiske og det indholdsmæssige ansvar for at tilrettelægge ældreomsorgen. Det er altså kommunalbestyrelsen, der beslutter det lokale serviceniveau.

I Det Radikale Venstre tror vi på det kommunale selvstyre og på, at kommunalpolitikerne kan løfte den opgave, det er at sikre den nødvendige hjælp til ældre, svage og handicappede. Vi har stor respekt for, at kommunerne forsøger at udnytte ressourcerne bedre og mere fornuftigt for netop at yde en hjælp til de mennesker, der har allermost brug for den. Derfor deler vi ikke generelt forespørgernes bekymring for, om de mennesker, der har behov for hjælp, nu også får den, selv om, og det medgiver vi, vi har set nogle dårlige eksempler.

Når der fra flere sider nu bliver foreslået, at indholdet af hjemmehjælpen bør fastsættes fra centralt hold, så kan vi ikke støtte dette. For det første fordi det vil betyde et brud med tanken om det kommunale selvstyre, og for det andet fordi Det Radikale Venstre er af den overbevisning, at beslutninger af den art bør træffes så tæt på borgerne som muligt. Det giver nu engang den bedste hjælp, og det giver den enkelte

størst mulig indflydelse på hjælpen, samtidig med at der sikres en effektiv udnyttelse af ressourcerne.

Så vi er i Det Radikale Venstre helt på linje med socialministeren i den her sag, og vi kan ikke på den baggrund støtte de forslag til vedtagelse, der er fremsat.

Jette Gottlieb (EL):

Socialministeren tog udgangspunkt i det kommunale selvstyre i debatten om plejen for de svage og handicappede, og det kan jeg sådan set godt forstå. Det kunne jo komme til at flytte ansvaret herfra.

Men der ligger jo et dilemma i på den ene side, at lokalområdet skal bestemme, og det går vi alle sammen ind for at det skal, og på den anden side at vi ønsker at sikre et velfærdssamfund med ensartet serviceniveau. Det sted, hvor de to ting mødes, er, hvor man i loven definerer et minimumsniveau for plejen, som kommunerne så skal udfylde. Det var sådan set også det, der skete med serviceloven.

Alligevel er der bøv! Ministeren siger, at vi har det bøv!, hver gang en ny lov skal træde i kraft. Jeg tror ikke, det er det, der udløser bøvet.

Bøvet opstår, fordi man ude i kommunerne konstant de sidste år har foretaget stramninger, besparelser og nedskæringer, og det på trods af stigende velstand, stigende produktion, stigende beskæftigelse.

Vi får fra regeringens side hele tiden at vide, at det går utrolig godt på hele det område, og alligevel finder man det altså nødvendigt at skære ned, at stramme og spare. Jeg synes stadig, det kræver en grundlæggende forklaring.

Kommunerne er presset af kommuneaftalen, og valget er, hvem det skal gå ud over; det er så i år faldet på de ældre. Nogle kommuner er gået over stregen, de udfylder end ikke lovens krav. Andre har bare skåret ned til et niveau så lavt, at det støder an mod almindelig anstændighed.

Vi kan komme ud af det dilemma på to måder. Ministeren har den mulighed at lave et nyt hyrdebrev, der er lige så klart som brevet til Ringkøbing Amt og Tilsynsrådets afgørelse og væsentligt klarere end det hyrdebrev, der i første omgang blev udsendt, eller ministeren kan præcisere loven, og den eneste måde, det kan gøres på, er ved at definere funktioner.

Der er nogle funktioner, som man skal kunne udføre for at have et værdigt liv i eget hjem.

Det er et spørgsmål om at komme op af sengen, i og af tøjet, få mad, have rent omkring sig. Hvis man ikke kan det selv, ja, så skal man have hjælp. Det er det minimumsniveau, som vi ønsker at sikre. Så er det op til kommunerne at bedømme, hvorvidt man kan eller man ikke kan.

Og til umiddelbar løsning af de økonomisk pressede kommuners problemer vil vi bare minde om, at Enhedslisten havde et forslag om jobpuljer, der indebærer, at man kunne gøre passive dagpenge aktive. Det betyder, at kommunerne ville kunne udvide hjemmehjælpen ved at ansætte flere hjemmehjælpere umiddelbart med tidsbegrænset støtte af dagpengestørelsesorden. For staten er der ingen merudgifter; dagpengene bruges bare aktivt. For kommunerne er der for et lille beløb en stor udvidelse af servicen, for de ældre en væsentlig bedre pleje og for de arbejdsløse et godt job med ordinære overenskomstmæssige vilkår. Altså kun fordele.

Der er ingen grund til, at man ikke skulle foretage den udvidelse af hjemmeplejen, og det er jo et spørgsmål om antallet af personer, antallet af hænder, antallet af mennesker, der kan udøve den omsorg, som vi taler om.

Til sidst vil jeg sige, at når Enhedslisten i samarbejde med SF har fremsat et forslag til vedtagelse, ja, så er det for helt konkret at følge op på det lange forløb, vi har sat i gang med samråd, spørgsmål, debatmøder lokalt og centralt, og for at sikre en fælles ansvarlighed for, at plejen af de ældre foregår i værdighed og med ægte omsorg og solidaritet.

Thorkild B. Fransgaard (FP):

Det er kommunerne, der har ansvaret for hele området. Det gælder både hjemmehjælpen til og den personlige pleje af de ældre og svage og handicappede. Men hvis de ikke lever op til det ansvar, ja, så bliver det jo os her i denne sal, der har ansvaret; det må vi regne med.

Det, der diskuteres mest i øjeblikket i pressen, er hjemmehjælpen. Det er muligt, at den trænger til en gennemgang hele vejen igennem, og, tror jeg, en analyse af, hvor alvorligt det er. Som det før blev nævnt, så fungerer den jo perfekt i mange kommuner, men der er også nogle kommuner, hvor den er for dårlig. Det er et område, som vi må have set alvorligt på.

Der er specielt ét område, hvor hjemmehjælpen ikke fungerer, og det problem er der mange steder. Det er, når ældre kommer hjem fra f.eks.

sygehus, eller de har været på ophold i week-enden et sted, ja, så er der ingen hjemmehjælp, når de kommer hjem. Der bør stilles et krav til kommunen om, at der er pligt til, at så snart ældre, handicappede eller svage i samfundet kommer hjem, ja, så skal de opsøges omgående, så de ikke ligger i lang tid, uden at nogen tager sig af dem. Det er et område, som der omgående skal ses på.

Men som jeg sagde: Hele området trænger til at blive analyseret, så vi kan få de faktiske tal, ikke bare ud fra de ting, der er omtalt i pressen i øjeblikket.

Vi i Fremskridtspartiet ser det som en af vore fornemste pligter at sørge for pleje og hjemmehjælp til de ældre mennesker, der har behov for det. Men jeg har også indtryk af, at det er den samme politik og den samme følelse af forpligtelse, som de andre partier har.

Det er nu engang sådan, at det er de mennesker, der har bygget det samfund op, som vi alle sammen lever i, og de skal selvfølgelig have den hjælp, der er nødvendig. Men som jeg sagde til at begynde med: Det er kommunernes ansvar.

Men når man taler med dem ude i kommunerne om, at her er et område, der skal være penge til, ja, så er det mange gange, der kommer det svar tilbage, at de har ikke penge til det, Folketinget har ikke sendt penge til, at de kan få det til at løbe rundt.

Men det er ikke hele sandheden. For ude i kommunerne har man jo penge til at bygge store kulturcentre, store kultur- og multihaller, museer, og jeg kunne blive ved. Nu er jeg i den situation, at jeg også sidder i en kommunalbestyrelse og derfor har fulgt det her gennem mange år. På det område, jeg lige har nævnt, er udgifterne eksploderet de sidste 10 år, og derfor kan det ikke være rigtigt, at de bare bruger løs på det område, så der ikke er penge til den hjælp, som de ældre har krav på. Det må vi sende et signal ud til kommunerne om.

Fremskridtspartiet er selvfølgelig ikke inde på, at vi skal fratage kommunerne de opgaver, de har, eller det ansvar, de har. Men de må have at vide, kommunerne, at hvis de ikke prioriterer rigtigt, så kan det gå sådan, at der gribes ind herindefra. Det signal synes jeg vi skal sende ud herfra.

Tove Videbæk (KRF):

Der har i den seneste tid været alt for mange ældre, svage og handicappede, der har lidt un-

der kommunernes nedskæringer på hjemmehjælpsområdet. Omkring et halvt hundrede kommuner har skåret ned på hjemmehjælpen, har vi fundet ud af.

Fra Kommunernes Landsforening har vi for nylig fået en kommentar om, at man vil fastholde den danske model med en lokal helhedsorienteret og individuel vurdering af den enkelte klients situation og behov for hjælp.

Vi ved også, at det ikke rigtig har kunnet ses i den seneste tid, at de også har ført denne model ud i livet. Masser af eksempler fra virkelighedens verden viser tværtimod, at nogle kommuner løber fra deres forpligtelser over for de svage i samfundet, og det kan vi selvfølgelig ikke være bekendt.

Vi havde for nylig i Folketinget en debat omkring præcisering i servicelovens § 71 og § 75 a om, hvad kommunerne skal sørge for med hensyn til hjemmehjælp til ældre medborgere. Vi behandlede også et forslag om samråd mellem kommune, person og læge.

Faktisk mener jeg, at den nuværende servicelov burde være klar nok på dette område. Den indeholder jo et generelt løfte om hjemmehjælp til dem, som har brug for det. Men hvis kommunerne ikke lever op til deres ansvar, kan det blive nødvendigt i loven at præcisere, hvad hjemmehjælp skal omfatte, så der ikke er tvivl, eller også må vi øremærke en del af kommunernes beløb til hjemmehjælpen.

Efter den debat, vi havde for nylig, er der kommet signaler om, at kommunerne har forstået ministerens og Folketingets udmeldinger og nu strammer op på dette område. Ligeså fik vi under den tidligere debat tilkendegivelser fra ministeren om, at hun ville tage konkrete initiativer, hvis der ikke blev rettet op ude i kommunerne på baggrund af diverse klagesager.

1999 er FN's ældreår, og netop i år bør vi på en speciel måde vise de ældre, at de ikke er glemte, at de ikke skal være utrygge, men at de skal være trygge ved, at de får den hjælp, de har brug for, når de har brug for den. Det skal være ordentligt; det skal være, så vi kan være det bekendt.

Det meste af Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse er som skrevet ud af mit eget hjerte. Men der er nogle vinkler og upræcise formuleringer i det, som gør, at jeg desværre ikke ét hundrede procent kan gå ind for det, hvorfor vi beklageligtvis ikke kan stemme for det.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Fru Yvonne Herløv Andersen spurgte mig, om jeg ville give tilsagn om at indkalde partierne til et møde, når vi havde en form for overblik over afgørelser i Tilsynsrådet og i de sociale nævn, og det tilsagn vil jeg gerne give.

Jeg tror, vi lige skal passe på med, at vi ikke forestiller os, at der meget hurtigt kommer en række afgørelser, hvor man så entydigt kan sige, at nu er alt på plads.

Men kendsgerningen vil jo også være, at vi har brug for, at der kommer nogle ting op i Den Sociale Ankestyrelse. Sådan vil det jo normalt være, når man er ved at fastlægge en praksis gennem ankesystemet, at så er der nogle principssager, der går helt til tops til Ankestyrelsen.

Men jeg synes, at det vil være en god idé, at partierne samles på et tidspunkt og tager en drøftelse af status efter hele det her lidt turbulente forløb, vi har været igennem.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg vil blot gerne kvittere over for socialministeren for den bemærkning, hun havde for et øjeblik siden til CD's ordfører. Den lyttede jeg til med interesse, og på den baggrund kan jeg fortælle, at vi ikke kan stemme for nogen af de to forslag til vedtagelse, som er fremsat her i Folketinget i dag.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil også gerne kvittere for løftet om, at partiernes ordførere bliver indkaldt til en drøftelse af konsekvenserne af de forskellige afgørelser, vi har set. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge, om det ikke også indebærer en særlig åbenhed i forhold til det problemkompleks, der knytter sig til en præcisering fra ministerens side i forhold til kommunerne.

Jeg vil minde om, hvad ministeren sagde til pressen ved afslutningen af samrådet i oktober, nemlig at hvis kommunerne ikke fulgte op på den formulering, som man nu var nået frem til, ja, så måtte der jo enten en lovændring til eller en præcisering i form af et hyrdebrev.

Jeg vil gerne bede ministeren om at bekræfte, at det stadig står ved magt.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg vil gerne kvittere over for ministeren for svaret fra talerstolen om fremtidssynet om-

kring, hvordan vi tackler hjemmehjælpen også i forhold til kommunerne, hvordan vi får lidt kvalitet. Og det gør da i hvert fald, at Venstre ikke kan stemme for SF's forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Siden jeg var på talerstolen sidst, har Folketinget jo fået forelagt endnu et forslag til vedtagelse, og jeg skal sige, at Socialdemokratiet ikke kan støtte SF's forslag til vedtagelse. Det ville være et ret stort indgreb i de forhandlinger, der kommer til at pågå om nogle måneder, og det ønsker vi absolut ikke, så derfor: Ligesom vi siger nej til vedtagelsen fra Dansk Folkeparti, agter vi også at stemme nej til vedtagelsen foreslået af SF.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg vil gerne takke ministeren for tilsagnet om, at vi, når vi får nogle svar på de ankesager, der har været, og Tilsynsrådet har meldt tilbage, så tager en drøftelse sammen om, hvordan loven egentlig fungerer i praksis.

Og så bliver jeg nødt til at tilføje, at jeg husker også som fru Jette Gottlieb det samråd, vi havde i oktober, hvor ministeren mente, at hvis det viste sig, at det kørte helt galt, så var hun også interesseret i at klargøre teksten i loven, så man ikke kunne misforstå, hvad der egentlig var sigtet med serviceloven. Det var det, der var så vigtigt, også at få drøftet det. På baggrund af det tilsagn, jeg har fået fra ministeren, kan jeg se, at det medvirker ingen af de to forslag, der ligger på bordet, til.

Inge Refshauge (DF):

Jeg vil på Dansk Folkepartis vegne gerne sige tak for debatten. Den blev ikke så lang, som vi havde ønsket, men vi har jo haft en for 14 dage siden af samme karakter.

Til hr. Jørn Pedersen fra Socialdemokratiet vil jeg gerne sige, at det er da rigtig, at loven kun har virket fra 1. juli 1998, men derfor kan vi vel godt holde kommunerne fast på, hvad det er, de skal.

Jeg ved også, at socialministerens engagement i den sag er der ikke noget i vejen med.

Som jeg sagde i min indledning, er det for Dansk Folkeparti afgørende, at vi her i samfun-

det sikrer vores svage og ældre medborgere, at vi sørger for, at de i deres alderdom ikke skal sidde og være alvorligt bange for at blive syge og hjælpeløse. Det kan vi ikke være bekendt.

Til hr. Villy Søvndal:

Det vil ikke lykkes at få nogen partiideologisk debat omkring boligpolitikken. Det forsøgte hr. Søvndal også for 14 dage siden. Vi er i grunden meget enige. Begge partier vil jo have, at de svage borgere får den bedst mulige behandling, så det har SF ikke patent på.

Dansk Folkeparti ønsker fortsat debatten om ældre og svage her i Tinget, ikke mindst set i lyset af KL-formandens udmelding om, at de seneste nedskæringer ikke bliver de sidste nedskæringer, vi har set på dette område. Der skal holdes et vågent øje med den service, der ydes over for vore ældre medborgere, ikke mindst de svagest stillede.

Tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 39 af Inge Refshauge (DF) (se foran) forkastedes, idet 11 (DF og FP) stemte for, 82 (S, V, KF, CD, RV og KRF) imod; 13 (SF og EL) stemte hverken for eller imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 40 af Villy Søvndal (SF) og Jette Gottlieb (EL) (se foran) forkastedes, idet 22 (SF, DF, EL og FP) stemte for, 80 (S, V, KF, CD, RV og KFR) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 78:

Forslag til folketingsbeslutning om midlertidig arbejdstilladelse til asylansøgere.

Af Pernille Frahm (SF) m.fl.

(Fremsat 20/1 99).

Forslaget sattes til forhandling.